

Aleodor împărat -apartenența la gen-

Opera literară în proză „Aleodor Împărat” este un basm popular, cules de Petre Ispirescu și publicat în volumul „Legende și basmele românilor” din 1882. În basmele populare românești, eroul este întruchipat ca fiind imaginea aproape perfectă binelui, însoțit fiind de o întreagă paletă de trăsături nobile și înzestrat cu puteri fabuloase, supranaturale, astfel frumusețea fizică este în concordanță cu frumusețea fizică. De asemenea, prin antiteză, se face un contrast între imaginea eroului și dușmanul acestuia, „Pocitania pământului”, care reprezintă tot ce este respingător, urât, diabolic, rău, printr-o urâțenie fizică și morală.

Aleodor este fiul mult dorit al unui împărat bătrân, care după ce moare îi lasă toată împărăția fiului său și un singur sfat: să nu vâneze pe pământurile lui Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, dar Aleodor ajunge din greșeală pe acele pământuri și este pus să-i aducă „pocitaniei” fata lui Verdeș-Împărat, dar când fata îl refuză pe monstru, acesta „crapă” și Aleodor o ia de soție pe prințesă.

Tema acestui basm ca și în majoritatea basmelor (Prâslea cel voinic și merele de aur; Ioviță, Făt-Frumos; George cel viteaz) este lupta binelui împotriva răului.

Această creație artistică este o operă literară populară, numele autorului coectiv fiind necunoscut, ea având o elaborare unitară, prezintă fapte, întâmplări, evenimente, caracterele și sentimentele unor personaje, a căror prezentare se face cu ajutorul narațiunii, două elemente de bază fiind personajul și acțiunile lor limbajul utilizat este unul popular, cu regionalisme sau arhaisme, iar în cadrul operei poate fi observată prezența fragmentelor lirice.

Titlul este alcătuit din substantivul propriu “Aleodor”, reprezentând numele eroului, el fiind unul neobișnuit și special, pecum și eroul în sine, și cel comun ”împărat”, care sugerează înțelepciunea sa.

Producția artistică în proză “Aleodor împărat” este o operă literară ce aparține genului epic, deoarece pot fi regăsite elemente tipic genului epic.

În cadrul operei pot fi regăsite personaje (Aleodor, corbul, tăunele, Jumătate-de-om-șchiop-călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop) ce participă la un număr de acțiuni și întâmplări. Aceste întâmplări se desfășoară într-un timp și spațiu bine neprecizate, dând operei un aer mistic.

De asemenea, autorul anonim și colectiv își exprimă părerile, sentimentele și ideile indirect cu ajutorul personajelor și a acțiunilor la care iau parte, reușind să creeze un portret moral al aceluia personaj, în mod indirect.

Sucesiunea evenimentelor și acțiunile la care iau parte personajele determină formarea planului simplu de idei și a momentelor acțiunii. Sucesiunea momentelor subiectului este una logică și anume: mai întâi expozițiunea, unde ne sunt relatate locul și timpul, neprecizându-le cu exactitate, urmată de intrigă, când vâneze din greșeală pe pământurile lui Jumătate-de-om-șchiop-călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, apoi desfășurarea acțiunii (o ia pe fata lui Verdeș-împărat), după care momentul culminant (refuzul cererii în căsătorie a fetei de către pocitanie se sfârșește cu moarte acestuia de ciudă), iar în final deznodământul (Aleodor o ia de soție pe fată).

În această operă, timpul și cursul narării urmează un curs linear, fără întoarceri în timp, evocări sau anticipări. Astfel, există și o concordanță dintre timpul real al desfășurării evenimentelor și cronologia narării lor.

Opera literară în versuri sau în proză, în care autorul își exprimă indirect sentimentele, gândurile, ideile, cu ajutorul personajelor și a acțiunilor la care iau parte aparține genului epic. Astfel, prin toate aceste argumente opera literară “Monastirea Argeșului” aparține genului epic, ea întrunind toate cerințele necesare.

În text pot fi regăsite fragmente în care prezentarea evenimentelor, personajelor și a ideilor și sentimentelor acestora se face direct (de către narator), adică narațiune. Acesta, alături de dialog, ce oferă operei o notă de originalitate, și scurtele fragmente de descriere sunt utilizate pentru schimbarea registrului epic și pentru dinamizarea acțiunii.

Comparând cu alte tipuri de genuri literare pot fi observate anumite asemănări. Spre exemplu, cu genul liric, poate fi observată folosirea procedeelor stilistice, a figurilor de stil, în ambele genuri iar în comparație cu genul dramatic pot fi găsite asemănări precum monologul, și indicațiile scenice din opera dramatică poate fi echivalată cu intervențiile naratorului din creațiile epice.

Opera literară în proză “Aleodor împărat” aparține genului epic, autorul reușind să-și exprime ideile, sentimentele și punctul de vedere direct, fără ajutorul personajelor și a acțiunilor la care participă aceștia.